

Mål C-322/23 [Lufoni]¹**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

24 maj 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Tribunale di Lecce (Italien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

22 maj 2023

Kärande:

ED

Svarande:

Ministero dell'Istruzione e del Merito (tidigare MIUR)

Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS)

Saken i det nationella målet

Talan där ED har yrkat att det ska slås fast att han har rätt att tillgodoräkna sig den tjänstetid som han i kraft av flera visstidsanställningskontrakt har fullgjort under tjänsteperioden före tillsvidareanställningen, räknat från startdatumet för varje enskilt kontrakt. ED har gjort gällande att han diskrimineras, eftersom det gentemot honom har tillämpats en metod för schablonberäkning av de tjänsteperioder som har fullgjorts före tillsvidareanställningen.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Begäran om förhandsavgörande har framställts med stöd av artiklarna 19.3 FEU och 267 FEUF och avser tolkningen av klausul 4 i ramavtalet om visstidsarbete, undertecknat den 18 mars 1999 (nedan kallat ramavtalet), som återfinns som bilaga till rådets direktiv 1999/70/EG av den 28 juni 1999 om ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP (EGT L 175, 1999, s. 43).

¹ Det förevarande målets namn är ett fiktivt namn. Det överensstämmer inte med det verkliga namnet på någon av parterna i målet.

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

1) Utgör klausul 4 i [ramavtalet, som återfinns som bilaga till] direktiv 1999/70, hinder för en nationell lagstiftning, närmare bestämt artiklarna 485 och 489 i lagstiftningsdekret nr 297/1994, artikel 11.14 i lag nr 124/1999 och artikel 4.3 i presidentdekret nr 399/1988, där det stadgas att endast de fyra första åren som visstidsanställd beaktas fullt ut när tjänstetiden före tillsvidareanställningen fastställs i enlighet med nämnda artikel 11.14, medan år utöver dessa reduceras med en tredjedel för rättsliga och ekonomiska ändamål, och den återstående tredjedelen enbart beaktas för ekonomiska ändamål efter det att den tjänstetid som avses i artikel 4.3 i presidentdekret nr 399/1988 har fullgjorts?

2) Ska den nationella domstolen i samband med bedömningen av huruvida det föreligger diskriminering i den mening som avses i klausul 4 i [ramavtalet, som återfinns som bilaga till] direktiv 1999/70, under alla omständigheter beakta enbart den tjänstetid före tillsvidareanställningen som arbetstagaren har fått tillgodoräkna sig vid tidpunkten för tillsvidareanställningen, eller ska det omvänt tas hänsyn till det sammanlagda regelverket angående behandling av nämnda tjänstetid och därmed även till de regler enligt vilka tjänstetiden, enbart för ekonomiska ändamål, beaktas fullt ut under de perioder som följer efter tillsvidareanställningen?

Anförda unionsbestämmelser och anförd praxis från EU-domstolen

Klausulerna 1–4 i ramavtalet.

Dom av den 20 september 2018, *Motter* (C-466/17, EU:C:2018:758), och dom av den 18 oktober 2012, *Valenza m.fl.* (C-302/11–C-305/11, EU:C:2012:646).

Anförda nationella bestämmelser

Decreto legislativo del 16 aprile 1994, n. 297 – Approvazione del testo unico delle disposizioni legislative vigenti in materia di istruzione, relative alle scuole di ogni ordine e grado (lagstiftningsdekret nr 297 av den 16 april 1994 om godkännande av den konsoliderade lagstiftningen på undervisningsområdet, rörande skolor av alla typer och på samtliga nivåer) (*GURI* nr 115 av den 19 maj 1994, ordinarie tillägg nr 79):

Artikel 485.1: ”Den tjänstetid som undervisande personal på statliga, och därmed jämställda, högstadie-, gymnasie- och konstskolor fullgör i egenskap av visstidsanställda, inklusive utlandstjänstgöring, ska, för rättsliga och ekonomiska ändamål, beträffande de fyra första åren beaktas fullt ut såsom fast tjänstgöring. Eventuella perioder därefter ska beaktas till två tredjedelar och den återstående tredjedelen ska enbart beaktas för ekonomiska ändamål. Ekonomiska rättigheter till följd av nämnda erkännande lagras och beaktas i samband med alla uppflyttningar i löneklasser som sker efter tidpunkten för detta erkännande.”

Artikel 489.1: ”När tjänstetiden före tillsvidareanställningen ska erkännas i enlighet med de föregående artiklarna ska tjänstetiden som lärare beaktas som ett helt läsår om den har haft den varaktighet som föreskrivs för att året ska räknas enligt den skolförordning som var gällande vid tidpunkten för tjänstgöringen.”

Legge del 3 maggio 1999, n. 124 – Disposizioni urgenti in materia di personale scolastico (lag nr 124 av den 3 maj 1999 om brådskande åtgärder som rör skolpersonal) (*GURI* nr 107 av den 10 maj 1999):

Artikel 11.14: ”Artikel 1.489 i den konsoliderade lagen ska tolkas så, att visstidsanställning som lärare som har fullgjorts från och med läsåret 1974/1975 ska beaktas som ett helt läsår om den har varat i minst 180 dagar eller om tjänstgöringen har fullgjorts utan avbrott från och med den 1 februari och fram till dess att arbetet med slutproven är färdigt.”

Decreto del Presidente della Repubblica del 23 agosto 1988, n. 399 – Norme risultanti dalla disciplina prevista dall'accordo per il triennio 1988–1990 del 9 giugno 1988 relativo al personale del comparto scuola (presidentdekret nr 399 av den 23 augusti 1988 med regler som följer av regelverket i avtalet av den 9 juni 1988 för treårsperioden 1988–1990 rörande skolpersonal) (*GURI* nr 213 av den 10 september 1988, ordinarie tillägg nr 85):

Artikel 4.3: ”Efter fullgörandet av det sextonde tjänsteåret vad gäller lärare med universitetsexamen på högstadie- och gymnasieskolor, det artonde tjänsteåret vad gäller administrativa samordnare, lärare på för- och mellanstadieskolor samt lärare med gymnasieexamen på högstadie- och gymnasieskolor, det tjugonde tjänsteåret vad gäller servicepersonal och extrapersonal eller det tjugofjärde tjänsteåret vad gäller lärare på musikhögskolor och konstakademier ska den tjänstetid som enbart har beaktats för ekonomiska ändamål gälla fullt ut för placering i nästa lönenivå.”

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 ED har varit tillsvidareanställd hos MIUR som lärare på högstadie- och gymnasieskolor sedan den 1 september 2015. Han anställdes inte efter att ha klarat ett allmänt uttagningsprov, utan på grundval av en reservlista. Innan dess undervisade ED i kraft av 17 visstidsanställningskontrakt (varav 14 med en varaktighet på över sex månader) från och med läsåret 1996/1997 till och med läsåret 2014/2015. När ED tillsvidareanställdes, begärde han att hans visstidsanställning skulle beaktas i hans tjänstetid med avseende på placering i korrekt lönenivå och utbetalning av löneskillnader (förfarande för ”återupprättande av karriär”).
- 2 Enligt den nationella lagstiftningen erkänns den tjänstetid som har fullgjorts före tillsvidareanställningen enbart delvis. Detta innebär en sämre löneutveckling. I samband med placering i lönenivå vid tidpunkten för tillsvidareanställningen beaktas i själva verket, som perioder av visstidsanställning, endast de fyra första

tjänsteåren plus två tredjedelar av de ytterligare tjänsteåren, medan den återstående tredjedelen först beaktas i samband med fastställande av den sammanlagda tjänstetiden. Med (helt) tjänsteår avses varje visstidsanställning som lärare av den minsta lagstadgade varaktigheten. Kortare tidsperioder än denna minsta varaktighet beaktas inte.

- 3 Vid tillämpning av den nationella lagstiftningen tillerkändes ED en tjänstetid före tillsvidareanställningen som gäller för rättsliga och ekonomiska ändamål, och således med avseende på den första placeringen i lönenivå, på 10 år, 5 månader och 10 dagar, plus en ytterligare period på 3 år, 2 månader och 20 dagar (motsvarande den återstående tredjedelen av tjänstetiden) som enbart gäller för ekonomiska ändamål och kommer att beaktas i tjänstetiden efter det att ED har fullgjort det sextonde tjänsteåret (inklusive tjänstetiden före tillsvidareanställningen).
- 4 Mot bakgrund av klausul 4 i ramavtalet är ED av den uppfattningen att denna beräkning är diskriminerande, eftersom hans tjänstetid vid tidpunkten för tillsvidareanställningen skulle motsvara 10 år, 10 månader och 17 dagar, för det fall hans tjänstetid beaktades fullt ut, såsom är fallet för jämförbara lärare som har varit tillsvidareanställda från början. ED har därför yrkat att det ska slås fast att han har rätt att tillgodoräkna sig denna längre tjänstetid, att hans lönenivå ska fastställas på nytt och att de motsvarande löneskillnaderna ska betalas ut.

Parternas huvudargument

- 5 ED har åberopat principen om ekonomisk likabehandling mellan tillsvidareanställda och visstidsanställda enligt klausul 4 i ramavtalet och EU-domstolens fasta praxis. ED har bland annat hänvisat till domen Motter och den rättsprincip som Corte di Cassazione (i sin dom nr 31149/2019) härledde ur denna dom. Enligt denna rättsprincip ska den metod som har införts genom artiklarna 485 och 489 i lagstiftningsdekret nr 297/1994 inte tillämpas för det fall en visstidsanställd därmed skulle erkännas en kortare tjänstetid än den för en lärare som från början har varit tillsvidareanställd för samma arbetsuppgifter under samma tidsperiod. Enligt Corte di Cassazione ska bedömningen av huruvida det föreligger diskriminering göras från fall till fall på så sätt att det vid tidpunkten för tillsvidareanställningen genomförs ett dubbelt – faktiskt och virtuellt – fastställande av tjänstetiden. Därefter används den mest fördelaktiga beräkningen. Det är just på grundval av en sådan ”konkret” jämförelse som ED har gjort gällande att hans tjänstetid vid tidpunkten för tillsvidareanställningen var nästan fem månader längre.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 6 Den hänskjutande domstolen önskar få klarhet i huruvida metoden ”från fall till fall” som Corte di Cassazione utarbetade i sin dom nr 31149/2019 är fullständigt i överensstämmelse med principerna i unionsrättslig praxis på området. Redan i

domen Motter slog EU-domstolen fast att klausul 4 i ramavtalet i princip inte utgör hinder för en nationell lagstiftning som med avseende på föregående tjänstetid för arbetstagare som inte från början har varit tillsvidareanställda endast beaktar de fyra första tjänsteåren fullt ut och för åren därutöver endast delvis beaktar sådan tjänstetid, närmare bestämt med två tredjedelar.

- 7 Den faktiska och den rättsliga situationen, kraven för relevans och upptagande till prövning samt de objektiva grunder som den italienska regeringen har gjort gällande är oförändrade jämfört med målet Motter. Behovet av förevarande begäran om förhandsavgörande ligger i att EU-domstolen även ombeds att bedöma artikel 4.3 i presidentdekret nr 399/1988, som inte anfördes i ovannämnda mål, och artikel 11.14 i lag nr 124/1999, som då enbart anfördes inom ramen för en fråga som ställdes i andra hand. De objektiva grunderna för den skillnad i behandling som ED har angripit kan i själva verket också ligga i att den bevarade tjänstetiden beaktas fullt ut när det sextonde tjänsteåret har fullgjorts, såsom stadgas i artikel 4.3 i presidentdekret nr 399/1988. Vidare fick ED i enlighet med artikel 11.14 i lag nr 124/1999 flera visstidsanställningar som lärare erkända som hela tjänsteår, även om dessa perioder var betydligt kortare än ett år och avsåg en veckoarbetstid som varierade från kontrakt till kontrakt.
- 8 ED har gjort gällande att den metod som har införts genom artiklarna 485 och 489 i lagstiftningsdekret nr 297/1994 inte ska tillämpas, vare sig helt eller delvis. En visstidsanställd ska inte heller, till följd av att denna metod inte tillämpas, omfattas av ett annat regelverk än det som är tillämpligt på en jämförbar tillsvidareanställd. Den metod som utarbetades av Corte di Cassazione skulle följaktligen innebära att ED går miste om rätten att tillgodoräkna sig de ofullständiga tjänsteåren i överensstämmelse med artikel 11.14 i lag nr 124/1999, vilken specifikt omfattar visstidsanställda lärare, och att få tillgodoräkna sig den tjänstetid som ska beaktas i enlighet med artikel 4.3 i presidentdekret nr 399/1988, eftersom detta tillgodoräknande har samband med metoden för reduktion av de ytterligare tjänsteår som har fullgjorts efter det fjärde året före tillsvidareanställningen. Frågan är således om de cirka fem månaderna av faktisk tjänstetid som gick förlorade i samband med den första placeringen i lönenivå kan kompenseras på ett effektivt och passande sätt av de 3 år, 2 månader och 20 dagar tjänstetid som följer av det virtuella fastställandet och som kommer att beaktas fullt ut under eventuella framtida omständigheter, vilka potentiellt kan avvika från dem som gäller för en annan person.
- 9 I en sådan situation skulle den metod som utarbetades av Corte di Cassazione inte nödvändigtvis leda till förmånligare resultat för en visstidsanställd jämfört med dem som erhålls vid tillämpning av det påstådda diskriminerande regelverket, utan snarare vara till nackdel för den berörda arbetstagaren, för det fall hela arbetslivet beaktas.

I domen Valenza m.fl. slog EU-domstolen redan fast att visstidskaraktären av en anställning inte kan motivera en skillnad i behandling angående fastställandet av den tjänstetid som fullgjorts. Den hänskjutande domstolen önskar därför få

klargjort vilken tidpunkt som är avgörande i samband med bedömningen av huruvida det föreligger diskriminering.

ARBETS
DOKUMENT